

مقایسه مشکلات روحی، فردی، خانوادگی و شغلی دانشجویان استعداد درخشان با دانشجویان عادی دانشگاه علوم پزشکی اراک

نویسندگان:

سعید چنگیزی آشتیانی*^۱، محسن شمسی^۲، سمیه دژم^۳

۱- بخش فیزیولوژی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران

۲- بخش بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران

۳- کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران

فصلنامه دانشگاه علوم پزشکی جهرم، دوره نهم، ویژه نامه آموزشی، ۱۳۹۰

چکیده:

مقدمه: ورود به دانشگاه باعث ایجاد تغییرات عمده‌ای در سبک زندگی افراد می‌شود که با توجه به حساسیت زیاد این مقطع قرار گرفتن در آن می‌تواند همراه با بروز مشکلاتی نیز باشد. پژوهش حاضر به منظور بررسی مشکلات دانشجویان به عنوان یکی از اولویت‌های پژوهش در آموزش انجام شده است.

روش کار: این پژوهش از نوع تحلیلی و جمعیت مورد نظر آن دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی بود. جمع‌آوری داده‌ها از طریق پرسش‌نامه‌ای شامل سوالات مختلف در رابطه با مشخصات جمعیت‌شناسی و همچنین بررسی کیفیت زندگی دانشجویان در ابعاد روحی، فردی، خانوادگی و شغلی بود. به علاوه با ذکر برخی از راه‌کارهای مناسب رفع مشکلات، دیدگاه دانشجویان مورد سنجش قرار گرفت. در نهایت داده‌های به دست آمده با کمک نرم افزار SPSS تحلیل شدند.

نتایج: در این پژوهش، میانگین نمره مشکلات روحی و فردی دانشجویان استعداد درخشان در مقایسه با دانشجویان عادی بیش‌تر بود ($P < 0.05$). اما این دانشجویان نگرانی کم‌تری نسبت به آینده شغلی خود داشتند ($P < 0.05$). همچنین بیش‌ترین راه‌کارهای پیشنهادی از طرف دانشجویان استعداد درخشان شامل معرفی یک نفر استاد مشاور علاوه بر استاد راهنما (۸۰ درصد)، حذف برخی از قوانین دست و پا گیر (۷۳ درصد) و برگزاری کارگاه‌های آموزشی (۶۲ درصد) بود.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج این پژوهش، دانشجویان استعداد درخشان به لحاظ مشکلات روحی، فردی و خانوادگی جزء گروه‌های آسیب‌پذیر و نیازمند ساماندهی نظام مشاوره با محوریت مسئولین دانشگاه، اساتید مشاور و تعامل با خانواده می‌باشند. از این رو توجه بیش‌تر اساتید مشاور به لحاظ داشتن ارتباط نزدیک‌تر با دانشجویان و فعال‌سازی بیش‌تر مراکز مشاوره دانشجویی در دانشگاه ضروری به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: دانشجوی، دانشگاه، سلامت روان

مقدمه:

آزمون‌های جامع علوم پایه و پیش‌کاروری، برگزیدگان کشوری جشنواره جوان خوارزمی در زمینه‌های مرتبط با علوم پزشکی و جشنواره رازی به عنوان معیار اولیه ورود و معدل کل بالای ۱۷ به عنوان معیار تداوم عضویت در این دفتر می‌باشد [۱]. بیش‌تر کسانی که در حوزه استعدادهای درخشان کار کرده‌اند اذعان دارند که داشتن توانایی به تنهایی برای پیش‌بینی موفقیت در برنامه‌های خلاقانه کافی نیست بلکه عوامل

دفتر استعدادهای درخشان در دانشگاه‌های علوم پزشکی از سال ۱۳۷۹ به منظور شناسایی و حمایت از استعدادهای درخشان تشکیل شد. تراز نمره کنکور بالای ۲/۵ انحراف معیار، برندگان مدال طلا، نقره و برنز کشوری المپیادهای علمی، افراد دارای ابداع یا اختراع ثبت شده در سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی در زمینه علوم پزشکی، نفرت اول تا دهم

* نویسنده مسئول، آدرس: اراک، سردشت، دانشگاه علوم پزشکی اراک، معاونت آموزش و تحقیقات دانشگاه

تلفن تماس و دورنگار: ۰۸۶۱۴۱۷۳۵۲۶ پست الکترونیک: ashtiyani@sums.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۰/۰۴/۱۲

تاریخ اصلاح: ۱۳۹۰/۰۳/۰۳

تاریخ دریافت: ۱۳۸۹/۰۶/۰۳

سطح یک محیط علمی جلوه کنند را یکی از اولویت های دست‌اندرکاران نظام آموزش عالی پزشکی می‌داند [۶]. قرن‌ها و همکاران نیز در پژوهشی در خصوص دانشجویان استعداد درخشان توصیه می‌کنند سیاست‌گذاران آموزش پزشکی در هنگام تصویب آئین نامه های دانشجویان ممتاز به روان شناسی استعدادهای درخشان و شیوه های شناسایی این قبیل دانشجویان توجه بیش تری داشته باشند [۷].

در خصوص سنجش عوامل موثر بر انگیزش و موفقیت تحصیلی دانشجویان استعداد درخشان مواردی چون مستقل بودن از خانواده، داشتن شبکه روابط اجتماعی مناسب، داشتن علاقه برای فایق آمدن بر مشکلات زندگی، میل و خواست درونی آن‌ها و نیاز به کسب شهرت در پژوهش های مختلف بیان شده است. همچنین مشکلات آموزشی از قبیل خستگی ناشی از نبود رقابت در دوره تحصیلی و یا اقناع نشدن از نظر علمی و برخی از مشکلات عاطفی همچون محرومیت از داشتن هم شاگردانی هم سطح خود، برنامه ریزی آموزشی بدون انگیزه و هدف، توقع بیش از اندازه و غیر منطقی والدین و آموزگاران ذکر شده است [۸-۱۱].

اگر یک نظام آموزشی فقط به مقوله شناسایی استعدادهای درخشان بسنده کند و توجهی به مقوله پرورش همه جانبه آنان نداشته باشد، به طور حتم عوارض متعددی به دنبال خواهد داشت. از این رو توجه به کیفیت زندگی این قشر از دانشجویان از اهمیت زیادی برخوردار است. با عنایت به اندک بودن تحقیقات در این زمینه و با توجه به این که ابعاد کیفیت زندگی شامل ابعاد جسمی، روحی و اجتماعی با زیر شاخه ها و اجزای گوناگون و بسیار گسترده می‌باشند که سنجش دقیق هر یک از آن‌ها در یک پژوهش میسر نیست، از این رو مطالعه حاضر فقط به بررسی برخی از ابعاد کیفیت زندگی دانشجویان استعداد درخشان در مقایسه با دانشجویان عادی در جنبه های مختلف روحی، فردی، خانوادگی و شغلی پرداخته است تا با شناسایی مشکلات و کمک به برنامه ریزی های درست بتوان گامی هر چند کوچک در زمینه ارتقاء کیفیت زندگی آنان برداشت.

روش کار:

پژوهش حاضر یک مطالعه تحلیلی بوده که به منظور مقایسه برخی ابعاد کیفیت زندگی و جنبه های روحی، فردی، خانوادگی و آینده شغلی دانشجویان استعداد درخشان نسبت به دانشجویان عادی دانشگاه علوم پزشکی اراک و با هدف ارایه راه کارهای مناسب در این زمینه از دیدگاه دانشجویان انجام شده است. جامعه هدف در این پژوهش دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه علوم پزشکی اراک بوده اند. معیار ورود به مطالعه داشتن یکی از شرایط استعدادهای درخشان بر اساس آیین نامه احراز استعدادهای برتر و

دیگری نظیر انگیزه، عدم وجود مشکلات و مشغله های فکری و برنامه ریزی های مناسب موسسات آموزشی به میزان زیاد در تولید محصول خلاقانه مؤثر است. از این رو امروزه واژه شناسی استعداد درخشان در مقالات موجود از سمت استعداد درخشان (gifted education) به طرف پرورش استعداد (development of talent) در حال گذار است و بر همین اساس بعضی از دفاتر استعداد درخشان دانشگاه ها نام خود را تغییر داده اند [۲]. کمیسیون آموزش استعداد درخشان آمریکا در گزارشی بیان کرده است که فرد با استعداد درخشان، کسی است که به علت توانایی های برجسته دارای قابلیت عملکردی بالا می‌باشد و در نتیجه نیازمند برنامه های آموزشی و خدماتی متمایز هستند تا بتوانند دین خود به جامعه را ادا کنند. بر این اساس، برنامه های مرتبط با استعدادهای درخشان در دانشگاه ها باید تمام توانایی ها و استعدادهای افراد در زمینه های مختلف را شناسایی کرده و به توانمندسازی (nurturing) آن‌ها در زمینه استعداد فردیشان بپردازند. این رویکرد برای افراد با استعداد و توانایی خاص و فراتر از معمول باید با توجه ویژه و بر مبنای برنامه ریزی جامع باشد [۳].

از طرفی شناسایی دانشجویان استعداد درخشان دارای مشکلاتی نظیر مشکلات آموزشی، پژوهشی، خانوادگی، ایزولاسیون اجتماعی، ایجاد نگرش ها و رفتارهای خودخواهانه، جلوگیری از پرورش شخصیت به علت فشارهای بیرونی برای کسب موفقیت نیز هستند [۴]. از طرفی با توجه به این که بسیاری از مشکلات آموزشی و تحصیلی دانشجویان ریشه در خانواده دارد، در نتیجه فشارها، توقعات بی جا و مشکلات مالی خانواده و عدم دسترسی به خانواده می‌تواند روی سایر مشکلات تحصیلی، روحی و... دانشجو تاثیر نامطلوب داشته باشد. بنابراین توجه به این جنبه از مشکلات دانشجویان نیز بسیار حایز اهمیت می‌باشد.

شمس و همکاران در پژوهشی مشکلات دوران تحصیل را به ترتیب اولویت شامل مشکلات روان‌شناختی ۴۳/۷ درصد، مالی-رفاهی ۳۰/۸ درصد، فردی- خانوادگی ۳۰/۲ درصد و خدمات آموزشی ۲۹ درصد گزارش کردند. اکثر دانشجویان از تجربه شخصی خود برای حل مشکلات دوران تحصیل استفاده نموده و از نظر آنان خانواده، مناسب‌ترین مرجع حل مشکلات مالی-اداری و خانوادگی- فردی بوده است [۵]. یوسفی و همکاران در پژوهشی کیفی با عنوان تغییر نگرش دانشجویان استعدادهای درخشان در زمینه زندگی اجتماعی دانشگاهی در طول نخستین سال ورود به دانشگاه بیان می‌دارد که تصور پائین تر از سطح انتظار از دانشگاه و زندگی دانشگاهی از عواملی است که به تدریج ممکن است نخبگان علمی کشور را مایوس کند و بستر ساز تمایل آنان به مهاجرت شود. از این رو وی توجه به عواملی که باعث می‌شود دانشگاه ها پائین تر از

یافته ها:

در این پژوهش ۲۳۶ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اراک شرکت داشتند که از این تعداد ۵۶ نفر جزء دانشجویان استعداد درخشان و ۱۸۰ نفر نیز دانشجویان عادی دانشگاه بودند. معیار شناخت دانشجویان به عنوان استعداد درخشان، معدل کلاسی (بالتر از ۱۸/۵) بود. در بین شرکت کنندگان در مطالعه، ۱۶ نفر دارای رتبه های برتر در آزمون های سراسری بودند. همچنین از لحاظ مدت زمان عضویت در دفتر استعدادهای درخشان، ۱۱ نفر یک ترم، ۱۹ نفر ۲ ترم، ۱۶ نفر سه ترم و ۱۰ نفر نیز ۴ ترم یا بیش تر سابقه عضویت داشتند. اکثر دانشجویان هر دو گروه مجرد بودند. از لحاظ سنی بین دو گروه دانشجویان تفاوتی مشاهده نشد. بیش ترین تعداد دانشجویان استعداد درخشان (نزدیک به ۷۵ درصد) دختر بودند. بررسی جمعیت شناختی دو گروه دانشجویان نشان داد که در برخی از متغیرها تفاوت معناداری بین دو گروه وجود دارد (جدول ۱).

در این پژوهش اکثر دانشجویان استعداد درخشان از دانشکده پزشکی و سپس به ترتیب دانشکده پیراپزشکی و پرستاری بودند. از لحاظ وضعیت شغلی والدین، اکثر دانشجویان استعداد درخشان دارای مادران شاغل و پدران کارمند و اکثر دانشجویان عادی مادران خانه دار و پدران غیر کارمند داشتند. از این حیث بین دو گروه تفاوت معناداری مشاهده شد. از لحاظ تحصیلات پدر نیز بین دو گروه دانشجویان اختلاف معناداری وجود داشت به گونه ای که موارد تحصیلات بالاتر از دیپلم در پدران دانشجویان استعداد درخشان بیش تر از دانشجویان عادی بود. در حالی که بین سطح تحصیلات مادران در دو گروه مورد مطالعه اختلاف معناداری مشاهده نشد. همان گونه که جدول یک نشان می دهد از لحاظ سایر متغیرهای جمعیت شناسی اختلاف معناداری بین دو گروه مورد مطالعه وجود ندارد (جدول ۱).

از لحاظ مشکلات فردی و روحی بین دانشجویان عادی و استعداد درخشان در پژوهش حاضر اختلاف معناداری وجود داشت ($P < 0.05$) (جدول ۲). دانشجویان استعداد درخشان دارای مشکلات فردی و روحی بیش تری از جمله داشتن تعصب زیاد روی نمرات خود، داشتن برنامه درسی فشرده و احساس کمبود وقت برای انجام تکالیف و یا مطالعه بودند. بیش ترین مشکلات روحی دانشجویان استعداد درخشان نسبت به دانشجویان عادی که باعث اختلاف معنادار بین دو گروه شد عبارت بودند از ترس و اضطراب بیش تر ناشی از افت تحصیلی، توقعات بیش از انتظار دیگران از آنان، احساس خستگی ناشی از رقابت تحصیلی، احساس محرومیت از داشتن همکلاسی های هم سطح خود و ضعف مهارت های اجتماعی.

نخبگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی به شرط ثبت نام در دفتر استعدادهای درخشان دانشگاه علوم پزشکی اراک بوده است. به ازای هر دانشجوی استعداد درخشان، سه نفر دانشجو از همان جنس و رشته تحصیلی نیز به عنوان گروه مقایسه انتخاب شده اند. روش نمونه گیری به صورت تحلیلی و سرشماری بوده که در آن کل دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه علوم پزشکی اراک که حاضر به شرکت در طرح بودند وارد مطالعه شدند. تعداد کل دانشجویان ۶۹ نفر بوده که از این تعداد ۵۶ نفر پرسش نامه را تکمیل و برگشت دادند. هم زمان تعداد ۱۸۰ نفر از دانشجویان عادی نیز به عنوان گروه مقایسه مورد بررسی قرار گرفتند.

جمع آوری داده ها با استفاده از پرسش نامه محقق ساخته سه قسمتی مشخصات جمعیت شناختی دانشجویان (شامل سن، جنس، رشته تحصیلی و غیره)، مشکلات دانشجویان (شامل مشکلات فردی خانوادگی با ۱۴ سوال، مشکلات روحی ۱۰ سوال و مشکلات شغلی آینده ۸ سوال، همگی به صورت طیف لیکرت پنج گزینه ای) و برخی راه کارهای مناسب برای رفع مشکلات دانشجویان انجام شد. پرسش نامه مذکور به شکل تعدیل شده در اختیار دانشجویان عادی به عنوان گروه مقایسه نیز قرار داده شد. روایی محتوایی پرسش نامه با توجه به مرور منابع و نظر افراد صاحب صلاحیت و همچنین تجارب شخصی محققین در برخورد با مشکلات دانشجویان و ابراز نظرات آنان در حین مشاوره های خصوصی و همچنین استفاده از سایر مطالعات مشابه تایید شد. پایایی پرسش نامه نیز از طریق آزمون آلفا کرونباخ با مقدار ۰/۸۲ تایید شد. روش امتیاز گذاری پرسش نامه بر اساس طیف لیکرت با دامنه امتیاز هر سوال بین ۱ تا ۵ بود (امتیاز ۵ به مفهوم موافقت کامل با وجود مشکل مورد سوال و امتیاز ۱ به مفهوم عدم موافقت با وجود مشکل مورد نظر). در نهایت امتیاز مربوط به هر سوال به صورت میانگین (بر مبنای ۵) و اختلاف بین دو گروه دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی محاسبه شد. در قسمت راه کارهای مناسب برای حل مشکلات نیز راه کارهای مناسب بر حسب فراوانی از دیدگاه دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی ارایه شد. این پژوهش قبل از اجرا به تایید کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم پزشکی اراک رسید. همچنین رضایت افراد شرکت کننده قبل از تکمیل پرسش نامه اخذ شد و فقط افرادی که حاضر به شرکت در مطالعه بودند داوطلبانه پرسش نامه را تکمیل کردند.

داده ها پس از جمع آوری، با کمک نرم افزار SPSS نسخه ۱۱/۵ و با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی از جمله آزمون کای مربع و آزمون تی مستقل تحلیل شدند. سطح معنی داری آزمون ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

بیشترین راه کارهای پیشنهاد شده از دیدگاه دانشجویان استعداد درخشان موارد معرفی یک نفر استاد مشاور علاوه بر استاد راهنما (۸۰ درصد)، حذف برخی از قوانین دست و پاگیر (۷۳ درصد)، برگزاری کارگاه های آموزشی و استفاده از مشاورین تحصیلی ورزیده (۶۲ درصد)، تسهیل شرایط انتقال (۴۸ درصد) و تخصیص یارانه و کمک هزینه های تحصیلی (۴۲ درصد) بود. از دیدگاه دانشجویان عادی موارد اظهار شده به ترتیب شامل حذف برخی از قوانین دست و پاگیر (۷۶ درصد)، استفاده از مشاورین تحصیلی ورزیده (۶۸ درصد)، تخصیص یارانه و کمک هزینه تحصیلی بیش تر (۶۵ درصد)، برگزاری جلسات رفع مشکلات دانشجویان از سوی مسئولین (۵۴ درصد)، برگزاری کارگاه های آموزشی کاهش مشکلات دانشجویان (۴۶ درصد) و تسهیل شرایط انتقال و جابه جایی در راستای بومی شدن بیش تر (۳۶ درصد) بود.

بین مشکلات خانوادگی دو گروه دانشجویان اختلاف معناداری مشاهده نشد (جدول ۲). با این وجود، دانشجویان استعداد درخشان خود را از طرف خانواده بیش تر در درس خواندن تحت فشار احساس می کردند و اظهار داشتند که خانواده هایشان انتظار بیش تری از آنان دارند که خود را در چهارچوب فعالیت های درسی حبس کنند.

در زمینه مشکلات آینده شغلی، دانشجویان استعداد درخشان مشکلات کم تری نسبت به دانشجویان عادی اظهار کردند ولی با این وجود بین دو گروه اختلاف معناداری در این زمینه مشاهده نشد (جدول ۲). از جمله مشکلات دانشجویان عادی در این زمینه می توان به مواردی چون تمرکز کم دانشگاه روی آینده شغلی آنان، روشن نبودن آینده شغلی و نگران بودن بابت کارایی، آماده نشدن از سوی دانشگاه برای پذیرش مسئولیت های شغلی در آینده و عدم وجود فرصت های شغلی کافی در رشته تحصیلی خود اشاره داشت.

جدول ۱: مقایسه مشخصات جمعیت شناسی دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی دانشگاه علوم پزشکی اراک

مقادیر معناداری	دانشجویان عادی		دانشجویان استعداد درخشان		متغیرهای دموگرافیک	
	تعداد	(درصد)	تعداد	(درصد)		
۰,۴۶۱	۵۵ (۳۰,۶٪)	۱۹ (۳۴٪)	۱۲۵ (۶۹,۴٪)	۳۷ (۶۶٪)	پایین تر از ۲۰ سال	سن
					۲۰ سال و بیش تر	
۰,۸۱۱	۱۳۷ (۷۶,۱٪)	۴۲ (۷۵٪)	۴۳ (۲۳,۹٪)	۱۴ (۲۵٪)	زن	جنس
					مرد	
۰,۰۴۸	۹۳ (۵۱,۶۶٪)	۳۲ (۵۷,۱٪)	۵۲ (۲۷,۹٪)	۱۳ (۲۳,۲٪)	پزشکی	دانشکده
					پیراپزشکی	
					پرستاری	
۰,۰۰۱	۹۷ (۵۴٪)	۴۱ (۷۳,۲٪)	۸۳ (۴۶٪)	۱۵ (۲۶,۸٪)	کارمند	شغل پدر
					آزاد	
۰,۰۰۱	۶۶ (۳۶٪)	۳۷ (۶۶٪)	۳۴ (۶۴٪)	۱۹ (۳۴٪)	خانه دار	شغل مادر
					شاغل	
۰,۰۰۳	۸۴ (۴۶,۶٪)	۱۷ (۳۰,۳۵٪)	۹۶ (۵۳,۴٪)	۳۹ (۶۹,۶۵٪)	زیر دیپلم	تحصیلات پدر
					دیپلم و بالاتر	
۰,۶۲۱	۱۵۳ (۸۴٪)	۴۴ (۷۸,۳۵٪)	۲۷ (۱۶٪)	۱۲ (۲۱,۶۵٪)	زیر دیپلم	تحصیلات مادر
					دیپلم و بالاتر	
۰,۱۴۲	۲۳ (۱۲٪)	۴ (۷٪)	۱۵۷ (۸۷٪)	۵۲ (۹۳٪)	بله	وضعیت اشتغال دانشجوی
					خیر	

جدول ۲: مقایسه ابعاد مختلف مشکلات دانشجویان استعداد درخشان و دانشجویان عادی دانشگاه علوم پزشکی اراک

نتیجه آزمون	دانشجویان عادی		دانشجویان استعداد درخشان		ابعاد مشکلات
	میانگین \pm انحراف معیار	میانگین \pm انحراف معیار	میانگین \pm انحراف معیار	میانگین \pm انحراف معیار	
۰/۰۳۸	۱/۱۲ \pm ۲/۹۷	۱/۲۴ \pm ۳/۶۸	مشکلات فردی		
۰/۴۱۸	۱/۰۸ \pm ۲/۶۴	۱/۰۴ \pm ۲/۹۲	مشکلات خانوادگی		
۰/۰۲۴	۱/۰۱ \pm ۳/۰۴	۱/۳۲ \pm ۳/۷۸	مشکلات روحی		
۰/۲۱۴	\pm ۰/۹۸ ۳/۶۲	۰/۹۴ \pm ۳/۳۸	مشکلات شغلی		

بحث و نتیجه گیری:

به دلایل مختلف از جمله فشارهای زیاد وارده در راستای کسب نمره بالاتر، اخذ تعداد بیش تر واحد درسی به طور هم زمان و انتظار بیش تر خانواده ها، اساتید و همکلاسی ها از این دانشجویان باشد. در پژوهش حاضر دانشجویان استعداد درخشان خود را بیش تر دچار ضعف مهارت های اجتماعی می دانستند. ولی سیف و همکاران نشان دادند که مهارت و ارتباط اجتماعی در دو گروه نوجوانان سرآمد و نوجوانان عادی از وضعیت متفاوتی پیروی نمی کند [۱۸] که این یافته مغایر با نتایج پژوهش حاضر می باشد. با این وجود یافته های پژوهش حاضر با نتایج برخی مطالعات که در خارج از ایران انجام شده همخوان است و در مطالعات آنان نیز نقص در روابط اجتماعی با همسالان در میان دانش آموزان سرآمد نسبت به دانش آموزان عادی دیده شده است [۱۹-۲۰]. علت می تواند ناشی از این باشد که اکثر دانشجویان ممتاز وقت و نیروی خود را صرف مطالعه و تحصیل کرده و کم تر در اجتماعات همسالان حضور می یابند. این امر ممکن است تا حدودی باعث تاخیر در رشد اجتماعی آنان و یا نقصان مهارت های اجتماعی آنان شود.

از بهترین راه کارهای پیشنهادی برگرفته از دیدگاه خود دانشجویان می توان به موارد معرفی یک نفر استاد راهنما علاوه بر استاد مشاور، استفاده از مشاوره های گروهی و تلاش در راستای انتقال و جایجایی [بومی شدن] دانشجویان اشاره کرد. توجه به راه حل های پیشنهادی در این زمینه که می تواند در کاهش یا رفع مشکلات یاد شده موثر باشد ضرورت برنامه ریزی های کلان در سطح وزارت بهداشت و دانشگاه ها را می طلبد.

نتیجه گیری: بر اساس یافته های پژوهش حاضر دانشجویان استعداد درخشان جزء گروه های آسیب پذیر به لحاظ مشکلات روحی روانی و فردی خانوادگی می باشند و اکثر این گروه مشکلات بیش تری را در مقایسه با دانشجویان عادی اظهار کرده اند. توجه به راه کارهای پیشنهادی به دلیل این که از زاویه دید گروه در معرض مشکل بیان شده است می تواند در جهت کاهش یا تعدیل مشکلات دانشجویان موثر باشد.

در پژوهش حاضر مشکلات فردی و روحی در دانشجویان استعداد درخشان بیش تر مشاهده شد. با این وجود، این دانشجویان نگرانی کم تری در خصوص آینده شغلی خود داشتند. شاید این یافته ناشی از این حقیقت باشد که این دانشجویان خود را برای جذب و استخدام نسبت به سایرین در اولویت می بینند. در هر حال در رابطه با بهبود وضعیت شغلی آینده دانشجویان توجه به عواملی همچون تعدیل ظرفیت پذیرش دانشجو در کلیه رشته ها بر حسب نیاز جامعه و توزیع مناسب نیروی انسانی می تواند در بهبود نگرش آنان به آینده شغلی خود مفید باشد. به طور مشابه صدرار و همکاران نشان دادند که دانشجویان پزشکی نسبت به آینده شغلی خود نگرش منفی دارند، در حالی که نگرش آن ها نسبت به رشته تحصیلی خود مطلوب است [۱۲]. مطالعه انجام شده در ارومیه نیز نشان داد که بیش از نیمی از دانشجویان نسبت به آینده شغلی خود دارای نظر منفی هستند که عوامل موثر بر نگرش منفی آنان شامل موقعیت نامناسب اجتماعی شغل، درآمد و علاقه به شغل از مهم ترین علل بودند [۱۳]. لازم به ذکر است که نگرانی نسبت به آینده شغلی مختص دانشجویان ایرانی نیست بلکه یافته های مطالعات متعددی دال بر وجود این مشکل در کشورهای توسعه یافته است. به عنوان مثال در پژوهشی در انگلیس مشخص شد اکثر پزشکان عمومی از آینده شغلی خود مطمئن نیستند [۱۴]. همچنین پژوهشی در فرانسه نشان داد ۶۰ درصد دانشجویان پزشکی اظهار داشته اند که تعدادشان در مقایسه با نیازهای جامعه بیش تر است [۱۵].

فتحی آشتیانی و همکاران در پژوهشی با عنوان بررسی سلامت روانی و موفقیت تحصیلی دانشجویان ممتاز دانشگاه ها بیان داشتند که میزان علایم و نشانه های مثبت سلامت روانی در دانشجویان ممتاز بیش از میزان استاندارد جامعه است [۱۶]. نتایج به دست آمده از تحقیق کافی و همکاران در مورد دانشجویان عادی دانشگاه تهران [۱۷] نشان دهنده بهبود وضعیت سلامت جسمی و روحی افراد ممتاز نسبت به جمعیت عادی می باشد. با این وجود در مطالعه حاضر میزان مشکلات روحی روانی دانشجویان استعداد درخشان در بیش تر ابعاد بیش از دانشجویان عادی بود که این مغایرت می تواند

پرسش نامه های استاندارد (افسردگی بک، پرسش نامه اضطراب و...) در سایر دانشگاه های علوم پزشکی انجام گیرد.

اطلاعات گردآوری شده در زمینه مشکلات دانشجویان در پژوهش حاضر، از طریق خودگزارش دهی بوده است که این امر از جمله محدودیت های این مطالعه می باشد. پیشنهاد می شود برای بررسی های بیش تر در این زمینه پژوهش هایی با استفاده از

References:

- Haghani F, Khadivzade T. The Effect of a learning and study skills workshop on talented students' learning and study strategies in Isfahan University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ* 2009; 9(1): 31-40. (Persian)
- Fatehi F, Hadadgar A, Changiz T, et al. Determining and prioritizing admission criteria for talented students office in Isfahan University of Medical Sciences using analytical hierarchy process model. *Iran J Med Educ* 2007; 7(1): 101-108. (Persian)
- Gentry M, Hu S, Peters SJ, et al. Talented students in an exemplary career and technical education school: a qualitative inquiry. *Gifted Child Quart* 2008; 52(3): 183-98.
- Rezaee P, Dortaj F. Genius immigration, event for consideration; based on the opinions of Iranian academics. Kerman: Kerman Univ Med Sci Press; 2008: 141-59. (Persian)
- Shams B, Garakyaraghi M, Ebrahimi A, et al. The problems of educational period and the proper referece for solving them: medical students' viewpoints in Isfahan University of Medical Sciences. *Iran J Med Educ* 2007; 6(2): 63-70. (Persian)
- Yousefi A, Ghasemi M. Changes in attitude of talented medical students towards academic and social life during the first year after entering the university: a qualitative study. *Proceedings of 5th National Congress on Medical Education. Iran J Med Educ* 2002; 8: 57. (Persian)
- Gharan Oveis Sh, Ghasemi M. Is rule 13 of educational legislation for gifted and talented students in universities a valid rule? A preliminary report. *Proceedings of the 5th National Congress on Medical Education. Iran J Med Educ* 2002; 8: 42. (Persian)
- Molavi P, Rostami KL, Naeini R, et al. Factors decreasing motivation of students in medical sciences. *J Med Council Islam Repub Iran* 2006; 25(1): 58-53. (Persian)
- Daniel R, Matthe T, Thomas K. Exploring the motivational trajectories of gifted university student. *Roeper Rev* 2007; 29(3): 197-205.
- Wooding, GS, Webb J, Mechstroth E. The problems of gifted children: Some solutions for parents and educators. *Am Psychol J* 2007; 54(3): 82-91.
- Csikszentmihalyi M, Csikszentmihalyi IS. Family influences on the development of giftedness. *J Sch Heath* 2007; 66(11): 242-248.
- Sadr Arhami N, Kalantari S, Atarod S. Medical students attitude towards their field of study and future career. *Iran J Med Educ* 2004; 4(1): 72-75. (Persian)
- Rezapur B. Negative factors in the attitude of medical students towards their future career. *Res Med Sci* 1998; 3(Appendix 1): 66-65.
- Roswellsell R, Morgan M, Sarangi J. General practitioner registrars views about a career in general practice. *Br J Gen Pract* 1995; 45(400): 601-4.
- Vellier C, Verbist JP. Medical students facing their future career: a survey in Lille. *Cah Social Demogr Med* 1992; 32(1): 79-110. (French)
- Fathi ashtyani A, Keyvani J, Mahin Azim B. Mental health and achievement educational in talented student. *Psychol J* 2002; 34: 151-163. (Persian)
- Kafee M. Relationship between education and mental health status of students. *J Exceptional Talents* 2000; 3(40): 66-59. (Persian)
- Seif D, Bashash L, Latyfian M. The impact of aspects of self-understanding on social relations with peers in common vs. talented students schools. *J Psychol* 2003; 8(3): 97-113. (Persian)
- David W. Giftedness of Chinese students in Hong Kong: perspectives from different conception of intelligence. *Gifted Child Quart* 2008; 52(1): 40.
- Nicole S, Frank C. Academically talented students' attitudes toward service in the community. *Gifted Child Quart* 2008; 52(2): 170.

A comparison of the personal, family, psychological and business problems of talented students and regular students in Arak University of Medical Sciences

Changizi Ashtyani S^{*1}, Shamsi M², Dezhani S

Received: 06/25/2010

Revised: 05/24/2011

Accepted: 07/03/2011

1. Dept. of Physiology, School of Paramedicine, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran
2. Dept. of Public Health, School of Health, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran
3. Student Research Committee, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran

Journal of Jahrom University of Medical Sciences Vol. 9, Suppl 1, 2011

Abstract

Introduction:

The new students' entry into universities leads to major changes in their lifestyle which can bring about problems for them. Attention to these problems is the research. The present study was conducted to survey these students' problems as one of the priorities of education.

Methods and material:

This is an analytical study carried out on talented and regular students. The data were collected through a questionnaire including demographic characteristics of students and also review of the quality of life of the students in different aspects such as personal, family, social, their perspective toward job and finally some solutions to the problems as mentioned by the students. The data were then analyzed.

Results:

In this study, significant differences were observed between mental and personal problems' mean scores of the normal and talented students with the talented students having higher scores ($P<0.05$) but talented students were less concerned about their future and career than normal students ($P<0.05$). According to the talented students, the best solution would be using a counselor as well as the advisor teacher (80%), decreasing some troublesome legislations (73%) and holding educational workshops (62%).

Discussion:

According to the results, due to the mental and family problems, talented students are a vulnerable group and need some consultation systems in the university, using faculty advisors and their families. Therefore, due to their close connections with these students, more attention of the faculty advisers to them and establishing more student counseling centers at the universities seem to be necessary.

Keywords: Student, University, Mental Health

* Corresponding author, Email: ashtiyani@sums.ac.ir